

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

RAPPORT UV ÖST 2003:49

ARKEOLOGISK FÖRUNDERÖKNING

Ny bussgata mellan Ånestad och Rambodal nära gravfältet RAÄ 5

Ånestad-Rambodal, fd St Johannes socken, Norrköpings kommun, Östergötland

Dnr:422-1466-2003

Per Nilsson

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se

Text och grafik Per Nilsson

Utskrift UV Öst, Linköping

Kartor ur allmänt kartmaterial, Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3

© 2003 Riksantikvarieämbetet

Rapport UV Öst 2003:49

ISSN 1404-0875

Innehåll

Inledning 5

Syfte och metod 5

Topografi och fornlämningsmiljö 5

Tidigare undersökningar 5

Resultat 6

Referenser 7

Administrativa uppgifter 7

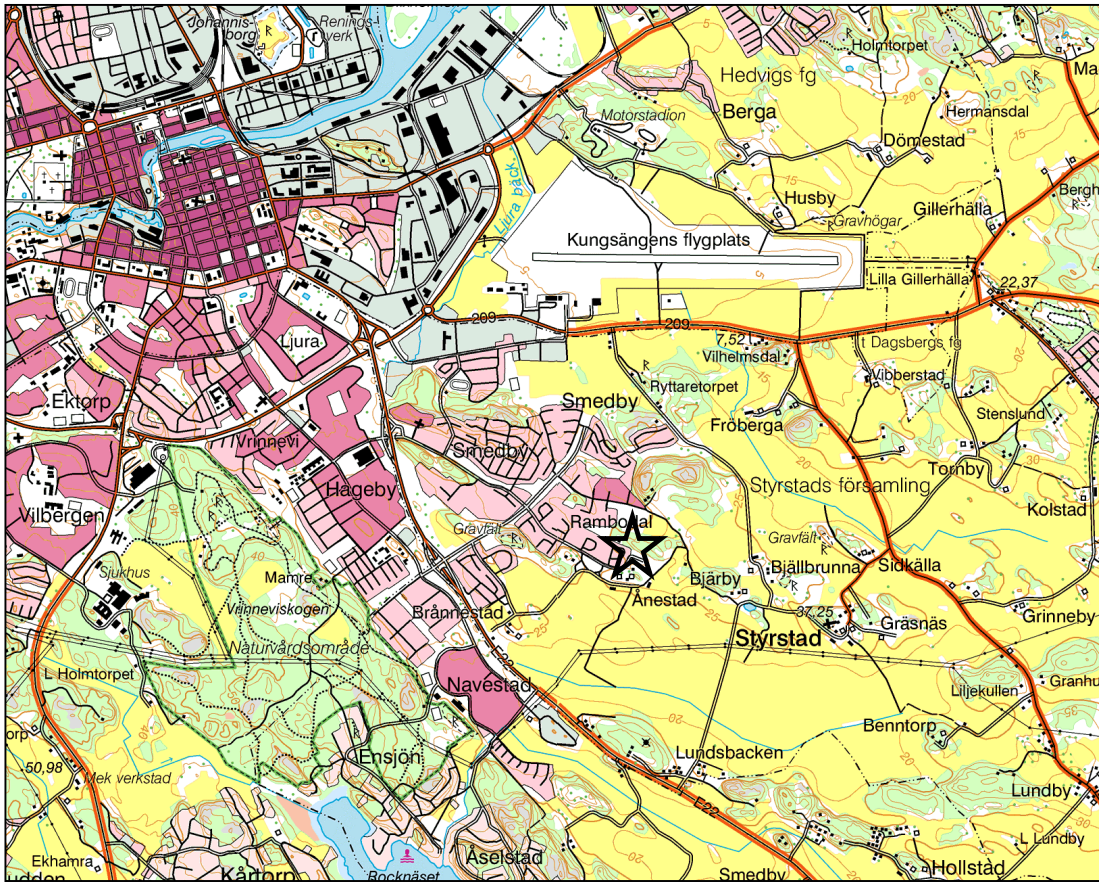

Fig 1. Utdrag ur gröna kartan med platsen för undersökningsområdet markerad.

Ny bussgata nära gravfältet RAÄ 5

Norrköpings kommun planerar att bygga en bussgata mellan Ånestad och Rambodal. Strax väster om bussgatan ligger gravfältet, RAÄ 5. Med anledning av närheten till gravfältet samt det topografiskt lämpliga boplatläget utförde UV Öst en arkeologisk förundersökning längs den planerade sträckningen. Förundersökningen utfördes på uppdrag av länsstyrelsen i Östergötlands län. Vid förundersökningen påträffades två bitar slagen kvarts men i övrigt inga anläggningar eller fynd längs sträckningen. UV Öst bedömde därför att exploateringen kunde fortgå utan ytterligare antikvariska åtgärder.

Inledning

Norrköpings kommun, kollektivtrafikenheten, planerar genom WSP Management, Linköping, (Att: Jan Hansson) för en bussgata mellan Ånestad och Rambodal, f d St Johannes socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Bussgatan blir ca 200 m lång och upp till ca 16 m bred, enligt Jan Hansson, WSP.

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att bedöma art, intensitet och utbredning av fornlämningar i anslutning till det tidigare registrerade gravfältet på platsen. Målsättningen var även att om möjligt peka ut fornlämningsfria ytor samt att dokumentera, typbestämma och om möjligt datera anläggningar och fynd.

Förundersökningen inleddes med översiktliga kart-, arkiv- och litteraturstudier. Fältdelen genomfördes genom sökschaktsgrävning med grävmaskin. Schakten mättes in med totalstation och registrerades i RAÄ/UV:s digitala informationssystem, Intrasis.

Topografi och fornlämningsmiljö

Det aktuella området ligger i det inre av en dalgång som omges av höjdsträckningar och impediment. På och intill höjderna finns ett stort antal registrerade fornlämningar. I närområdet finns gravar (RAÄ 4, 37), gravfält (RAÄ 5, 7, 119, 88, 8, 74 m fl), boplatser (RAÄ 121, UV 7), älvkvarns-förekomster (RAÄ 72, 73) och även ett lösfynd av en skafthålsyxa (RAÄ 125). Flera av byarna i området har skriftliga belägg från medeltiden, tex Ånestad som nämns i skrift första gången 1401, då som Onastadhum (Franzén 1991).

Området utgörs av en tallbacke med en central platå som sluttar mot norr och söder. Höjden över havet längs bussgatan varierar mellan ca 24-28 m. Direkt öster om platån finns ett berg. Den planerade bussgatan löper strax öster om ett gravfält, RAÄ 5. Gravfältet består av ca 18 runda stensättningar, 5-9 m i diameter (FMR). En av gravarna är högliknande. Mellan RAÄ 5 och bussgatan ligger torpet Tallbacken.

Tidigare undersökningar

Flera arkeologiska utredningar och undersökningar har tidigare utförts i närområdet. Norr om RAÄ 5 har två utredningar utförts i anslutning till befintliga gator (Claréus 1987, Nilsson, Pia 2000). Sydöst om det aktuella området har en utredning i form av en fosfatkartering gjorts inför planerad husbyggnation i anslutning till två gravfält, RAÄ 73 och 74 (Larsson 1990). Inga fornlämningar iaktogs vid dessa tillfällen. Vid Brännestad har flera nya fornlämningar (boplatser, skålgropar mm) upptäckts i samband med utredningar inför detaljplaneläggning av området (Nilsson, Per 2002a-c). En nyligen utförd slutundersökning för en gång- och cykelväg mellan Brännestad och Rambodal, har visat på boplatslämningar och tjocka kulturlager i

anslutning till den tidigare registrerade boplatsen, RAÄ 121 (Sjösvärd 1989, Nordin 1990, Nilsson, Per 2002c samt Nilsson & Lindeblad, kommande rapport).

Resultat

Sju schakt togs upp längs en sammanlagd sträcka av 150 löpmeter. På krönet (platån) bestod undergrunden av sandig morän med inslag av grus. Under detta vidtog stenig morän. Längs den norra sluttningen var området stört av diken. Nedre delen av nordsluttningen bestod av sandig, f d åkermark som övergick till lermark längst i norr. På tallbackens krön påträffades två plattformsavslag i kvarts hittades direkt under torven. I övrigt hittades inga anläggningar eller ytterligare fynd varför UV Öst inte föreslår några ytterligare antikvariska åtgärder på platsen.

Linköping i november 2003

Per Nilsson

Referenser

- Claréus, C. 1987. Invid fornlämning 5, Ånestad, Norrköpings kommun, Östergötland. Antikvarisk schaktkontroll. RAÄ, UV Mitt.
- Franzén, G. 1991. Ortnamnen i Östergötland. Del 15. Lösings härad. Skrifter utgivna genom ortnamnsarkivet i Uppsala. Ser A: Sveriges ortnamn. Ortnamnsarkivet i Uppsala.
- Larsson, M. 1990. Arkeologisk utredning i form av fosfatkartering. Rambodal, St Johannes sn, Norrköpings kn, Ög. Riksantikvarieämbetet. Byrån för Arkeologiska Undersökningar.
- Nilsson, Per. 2002a. Brännestad planområde. Arkeologisk utredning, etapp 1. Riksantikvarieämbetet, UV Öst. *Rapport 2002:31*.
- 2002b. Boplatslämningar vid Brännestad. Arkeologisk utredning, etapp 2 och förundersökning. Riksantikvarieämbetet, UV Öst. *Rapport 2002:32*.
  -
  - 2002c. Boplatslämningar vid planerad gång- och cykelväg mellan Brännestad och Rambodal. Arkeologisk förundersökning. Riksantikvarieämbetet, UV Öst. *Rapport 2002:33*.
- Nilsson & Lindeblad. (Kommande rapport). Genom RAÄ 121. Slutundersökning inför GC-väg mellan Brännestad och Rambodal. RAÄ. Rapport, UV Öst.
- Nilsson, Pia 2000. Ett järnåldersgravfält vid Rambodalsskolan. Norrköpings och St Johannes socknar, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk förundersökning. RAÄ. *Rapport, UV Öst 2000:20*. Linköping.
- Nordin, P. 1993. Kvarteret Skålsvampen. Smedby gamla tomt. Sankt Johannes sn. Norrköpings kn. Östergötland. Rapport, UV Linköping. *Dnr 7684/92*.
- Sjösvärd, L. 1989. Smedby. Fosfatkartering, provundersökning. Kvarteret Skålsvampen 1. Smedby gamla tomt. Sankt Johannes församling. Norrköpings kn. Östergötland. *Rapport UV Mitt 3649/88*.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 422-1466-2003.
Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-6845-03, 2003-07-24.
Projektnummer: 1520495.
Intrasisnr: 2003.17
Undersökningstid: 1-3 september 2003.
Underkonsulter: Vånga Entreprenad, grävmaskin.
Exploateringsyta: 2 200 m².
Undersökt yta: 100 löpmetrar.
Läge: Ekonomiska kartan, blad 8G 8f Styrstad (086 85).
Koordinatsystem: Rikets.
Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x 6493954, y 1525495.
Höjdsystem: Rikets.
Fynd: F1-2, kvartsavslag. Tillvaratogs ej.

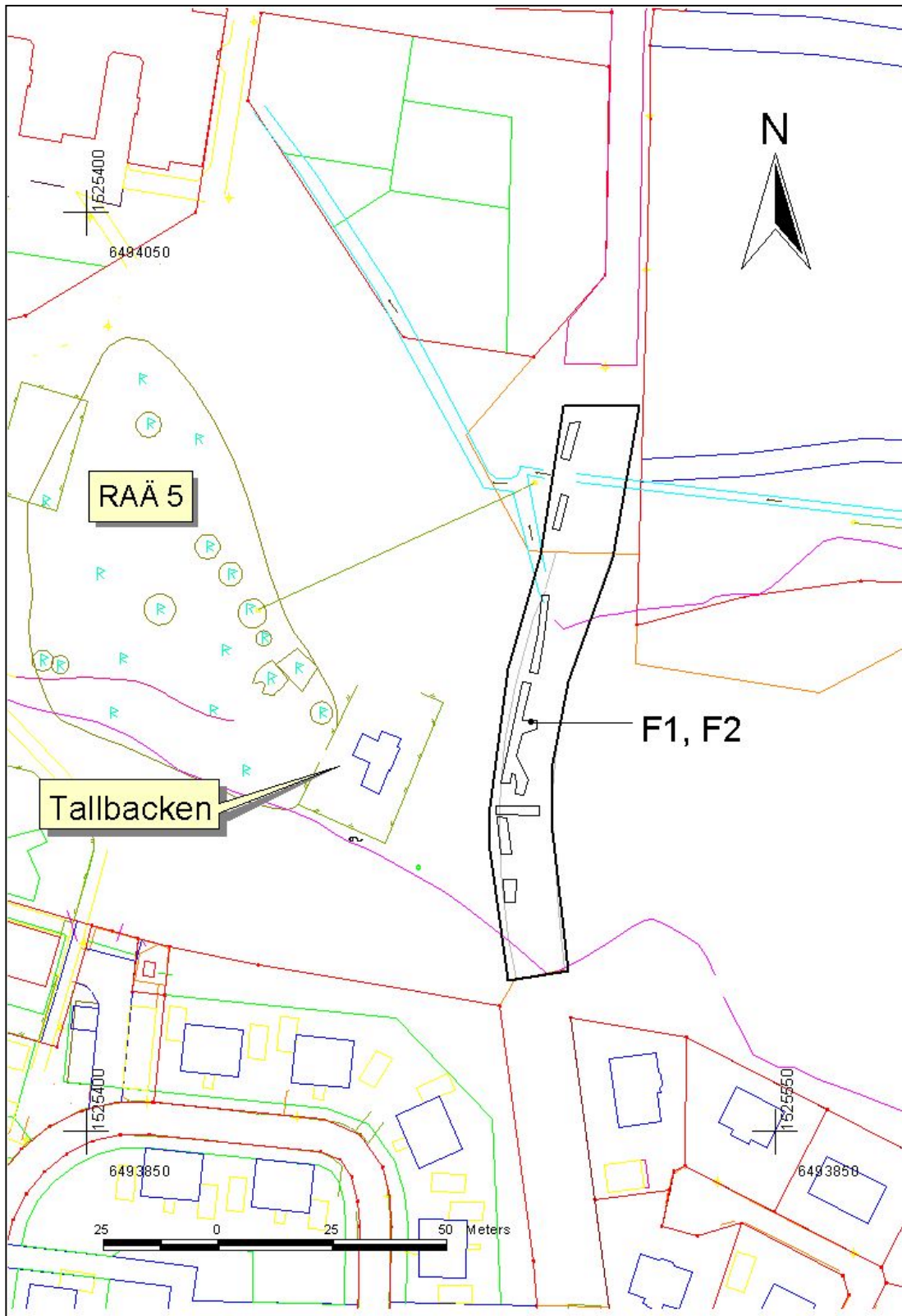

Fig 2. Utdrag ur Norrköpings kommuns detaljplanekarta med den planerade bussgatan, gravfältet RAÄ 5, schakt och fynd markerade.